

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ



СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 12

*Матеріали X Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Історія, сучасність, зарубіжний досвід”
м. Київ, МАУП, 6 листопада 2014 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2014

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 8 від 24.09.14)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук., проф.;
А. А. Ізнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук., проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук., проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук., проф.;
К. В. Муравйов, канд. юрид. наук., доц.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Л. В. Романова, д-р екон. наук, проф.;
В. Є. Сафонова, д-р екон. наук;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соц. наук, проф.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук., проф.

Матеріали подано в авторській редакції.

Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 12: Матеріали Х Всеукр. наук.-практ. конф. “Історія, сучасність,
зарубіжний досвід”, 6 листоп. 2014 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова)
[та ін.]. — 2014. — 460 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної
конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню
України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні пері-
оди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і
студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Климчук М. М. Перспективи імплементації альтернативної енергетики з метою упередження паливно-енергетичного колапсу в Україні 242	Ткачук І. Я. Участь населення у вирішенні соціально-економічних проблем..... 276
Столярова Т. О., Одинець В. А. Особливості комп'ютерного моделювання макропоказників соціально-економічних процесів в умовах невизначеності..... 244	Сімак Я. К. Впровадження системи недержавного пенсійного забезпечення в Україні..... 279
Бовш Л. А., Марченко С. М., Бовш В. І. Реінжиніринг бізнес-процесів підприємств готельного бізнесу в сучасних умовах..... 247	Щербінський О. В. Сучасні реалії та нові вектори розвитку малого бізнесу в Україні 282
Кобрицький В. В., Несвященко К. С. Актуальний стан і перспективи розвитку українських портів..... 251	Корсак К. В. Українська ідея для XXI століття 285
Тімко Н. І. Фінансова стійкість банківської системи в умовах макроекономічної нестабільності: оцінка та шляхи підвищення 254	Юник Д. Г. Завадостійкість управлінців персоналом: концептуальний аспект та перспективні напрями розвитку 289
Кісілевич-Чорнойван О. М. Норми міжнародного інформаційного права в сфері протидії інформаційному тиску: міжнародний та європейський аспекти 258	Колтаков В. М. Некоторые понятийные проблемы образования и науки..... 293
Золотаревський А. В. Механізм створення стратегії економічного розвитку організації в умовах світової політичної та економічної нестабільності 262	Бірдус Л. В. Системні реформи у сфері вищої освіти України 298
Бігдаш В. Д. Удосконалення фінансових механізмів банківсько-страхової інтеграції в Україні в умовах політичної та економічної нестабільності 266	Лісовський П. М. Освіта та наука як ціннісно-смісловий формат мудрості 302
Корецька О. В. Теоретичні основи дослідження конкуренції в контексті становлення української державності 269	Бондар Ю. В., Шестак М. Л. Вплив інформаційного середовища на світові інноваційно-інвестиційні процеси: стан науково-методологічного дослідження 304
Бурсов Р. В. Критерії оцінки технологічного рівня промислових підприємств 274	Руль Ю. В. Перспективи просумпції у приватній освіті 306
	Руль Ю. В., Кулик М. С. Освітня розумова діяльність та вплив на неї фаз місяця..... 308
	Найдьонов І. М. Ефективний педагогічний менеджмент — основа компетентності спеціаліста..... 313

ОСВІТНЯ РОЗУМОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ВПЛИВ НА НЕЇ ФАЗ МІСЯЦЯ

Становлення і розвиток української державності, вип. 12, с. 308–312

Стаття присвячена вивченню впливу місячних фаз новолуння та повнолуння на тісноту зв'язку між корою та підкоркою, на діяльність нервово-зорового і нервово-м'язового апарату та апробуванню нової методики тестування функціональної здатності окремо лівої та правої півкуль великого мозку.

Медичних працівників і вчених давно цікавить досі ще спірне питання щодо впливу місячних фаз на здоров'я людини. Відомо, що нічне світило і здатне вселяти натхнення і безсоння, і нездужання [4].

Відомо також, що саме на молодик діти частіше прокидаються вночі і плачуть [1]. За свідченням психіатра Н. Гудкової “строго напередодні повного місяця у моїх підопічних настає погіршення. Тому члени сім'ї тримають напоготові додаткові порції ліків” [3].

Головний лікар Федерації космонавтики, дружина прославленого космонавта Людмила Гречко повідомила: “Ще з часів Птолемея в письменах засвідчена залежність рідинних середовищ в організмі (лімфи, крові та ін.) від місячних фаз. У своєму оберненні навколо Землі її супутник викликає приливну хвилю в кілька метрів. Таке потужне тяжіння найсильнішим чином впливає на людину, на все живе — як на фізичному, так і на енергетичному рівнях. Якщо навчитися слухати свій організм і будувати власні плани відповідно до місячного циклу, то можна запобігти багатьом проблемам. Період зростання — час підвищеної біологічної активності; на спадному світилі наша життєздатність помітно знижується. Пікові точки — це дні молодика і повного місяця” [2].

Співробітники університету міста Базель (University of Basel) вивчали процеси, що протікали в головному мозку 30 добровольців під час нічного сну [2]. Автори дослідження за допомогою найсучаснішої наукової апаратури реєстрували активність мозку сплячих досліджуваних, рух їхніх очей у сні, а також зміни концентрації деяких гормонів в крові. Швейцарські вчені повідомляють, що практично у всіх учасників в період повного місяця активність мозкових процесів у фазі повільного сну знижувалася на 30 %. При повному місяці досліджувані засинали в середньому на 5 хвилин пізніше, ніж у період інших фаз місяця, але тривалість їх сну скорочувалася — у середньому на 20 хвилин. Рівень мелатоніну в організмі, гормону, що регулює процеси сну і неспання, знижувався в цей період. “Нами в умовах лабораторії вперше в історії науки були отримані достовірні дані про існування зв'язку між місячними фазами і особливостями протікання мозкових процесів під час сну”, — зазначають автори.

У той же час канадські вчені, співробітники центру психології при університеті Лавалю в місті Квебек (Université Laval in Quebec City) стверджують, що ніякого впливу фази нічного світила на стан людської психіки не чинять [3]. Автори вивчали результати обстеження 771 канадця, які зверталися за невідкладною медичною допомогою в 2 клініки провінції Квебек в період між березнем і квітнем 2013. Хворі скаржилися на сильні болі в області грудей, однак у жодного з них навіть при самому ретельному обстеженні не було виявлено ніяких патологічних змін у внутрішніх органах. Разом з тим у більшості з них відзначалися напади паніки, тривожні стани і навіть наявність суїцидальних думок. Автори дослідження спробували знайти зв'язок між загостренням психічних розладів у пацієнтів і повним місяцем, проте такого зв'язку виявлено не було.

“Нам не вдалося встановити факту будь-якого впливу повного місяця або молодика на стан психіки хворих”, — підкреслює професор Женев'єва Белльвілл (Geneviève Belleville), яка керувала цим дослідженням [3].

Цих та багатьох інших, у тому числі навколонаукових відомостей для нас виявилось досить для того, щоб поставити перед собою мету дослідження: у термінальні точки місячних фаз (новолуння та повнолуння) знайти можливу різницю у сприйнятті впливу місяця на функціональний стан і діяльність півкуль великого мозку.

Методика дослідження: У якості досліджуваних були обрані підлітки найбільш критичного віку (14–15 років): 12 хлопчиків і 11 дівчаток, що вчать в одній з середніх шкіл міста Києва. Окрім власного методу для тестування нервово-м'язового апарату та зорового аналізатора [4] були використані метод Векслера (малювання запам'ятованих фігур), метод Шульте (таблиці) та загальноприйнятий тепінг тест (кількість постукувань за одну хвилину правою і лівою рукою). Дослідження було проведено двічі на піку новолуння, позначивши його балом 1, та на піку повнолуння, позначивши його балом 28 (за днями фаз місяця). Ряди отриманих цифрових даних були оброблені математично за допомогою непараметричного методу кореляції Пірсона. Перевага непараметричного методу полягає в тому, що оброблення цифрових даних за ним не вимагає попередньої перевірки на відповідність розподілу варіант за нормальною закономірністю, близькою до кривої Гауса, і, в той же час, відрізняється високою чутливістю, особливо тоді, коли кількість пар перевищує 30.

У таблиці 1 представлені дані порівняння стану нервово-м'язового апарату та зорового аналізатора за методами Векслера, Шульте та тепінг-тесту у фазу новолуння та повнолуння (див. табл. 1.)

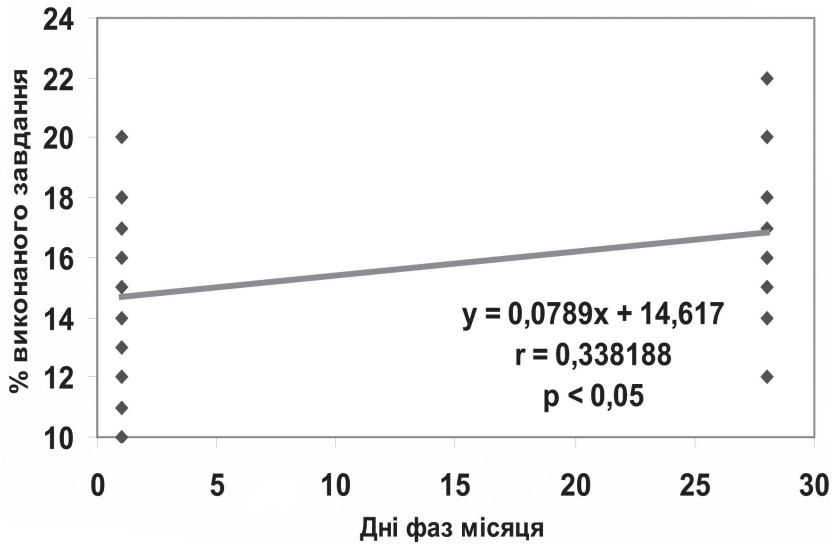
Таблиця 1

**Стан нервово-м'язового апарату та зорового аналізатора
у термінальні фази місяця**

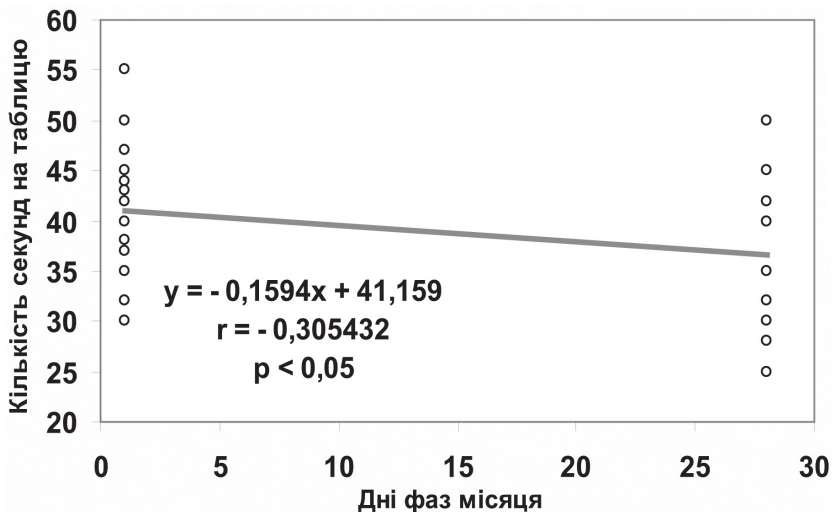
№ п/п	Назва показника	Коефіцієнт кореляції	Критерій імовірності помилки висновку (p)
1	Тест Векслера (%)	0,338188	$p < 0,05$
2	Тест Шульте (с): I повтор	-0,305432	$p < 0,05$
	II повтор	-0,073437	$p > 0,05$
	III повтор	-0,224451	$p > 0,05$
3	Тепінг-тест (постук/ хв.) Права рука I повтор	0,056476	$p > 0,05$
	II повтор	0,157438	$p > 0,05$
	III повтор	0,111749	$p > 0,05$
	Ліва рука I повтор	0,111478	$p > 0,05$
	II повтор	0,196493	$p > 0,05$
	III повтор	0,180670	$p > 0,05$

Дані, представлені у табл. 1. свідчать про те, що зі збільшенням фази місяця від 1 до 28 дня відбулося достовірне збільшення % виконаного завдання і достовірне скорочення часу на виконання тесту Шульте.

У малюнках 1 і 2 продемонстровані, відповідно, зміни у тесті Векслера та тесті Шульте, що залежали від переходу від новолуння (1 день фаз місяця) до повнолуння (28 день фаз місяця). Для того, щоб не віднести ці зміни за рахунок звикання до тесту ми спочатку тестували стан нервово-м'язового апарату та зорового аналізатора на 28 день, а потім на 1 (див. мал. 1 і 2).

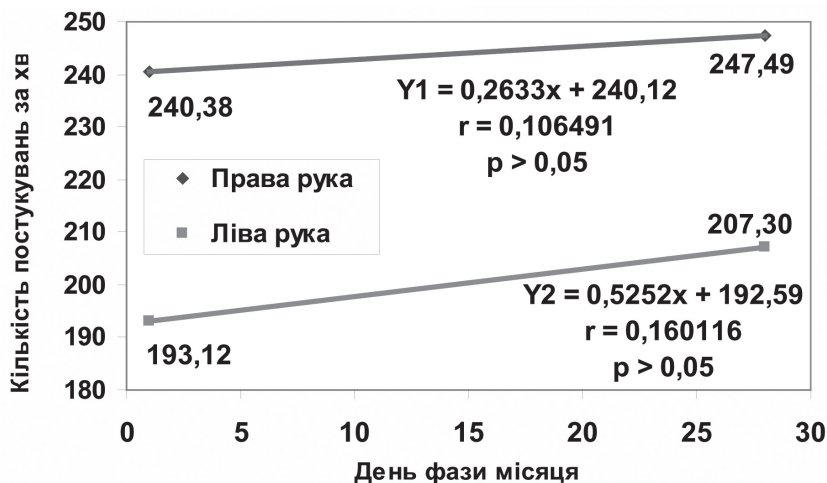


Мал. 1. Зміна відсотку виконаного завдання у тесті Векслера за зміною термінальних фаз місяця



Мал. 2. Зміна кількості секунд на одну таблицю у тесті Шульте за зміною термінальних фаз місяця

Як видно з наведених вище малюнків 1 і 2, при переході з новолуння до повнолуння відбувається достовірне збільшення відсотка заповнених комірок у тесті Векслера та достовірне скорочення часу на виконання завдання за тестом Шульте (прослідкувати послідовність цифр від 1 до 25, хаотично розміщених у двомірній таблиці). Ці спостереження безперечно свідчать про стимуляцію активності півкуль великого мозку у період повнолуння. Це, в певній мірі, протирічить висновкам, зробленим авторами джерел (2 і 3).



Мал. 3. Зміна кількості постукувань за Тепінг-тестом при переході від новолуння до повнолуння

За даними, представленими у малюнку 3, спостерігається чітка тенденція підвищення кількості постукувань лівою рукою і менш виражені зміни при постукуванні правою рукою.

Отже, тепінг-тест правою та лівою руками окремо виявився менш чутливим до зміни фаз місяця. Але вектор змін свідчить про підвищення активності нервово-м'язового комплексу, що не протирічить результатам тестування за Векслером і Шульте.

За цим тестуванням спостерігаємо більш високу чутливість правої півкулі до фази повнолуння. Ці зміни проявляються у стимуляції швидкості реакції нервово-м'язового апарату більшою мірою при роботі лівою рукою, тобто під керівництвом правої півкулі.

Висновки:

1. Встановлено, що повнолуння стимулююче впливає на деякі функціональні можливості нервово-м'язового апарата, керованого півкулями великого мозку.
2. Зокрема, на повнолуння достовірно підвищується кількість символів Векслера, які підліток здатен запам'ятати і відтворити за 1 хвилину.
3. На повнолуння, у порівнянні з новолунням, підлітки були здатні швидше вирішити завдання таблиці Шульте.
4. Встановлено, що права півкуля на рівні тенденції більш чутлива до зміни фази місяця, аніж ліва, що підтверджено збільшенням кількості постукувань у тепінг-тесті.

5. Отже, результати даного дослідження не підтверджують тезу канадських вчених про відсутність будь-якого впливу фаз місяця на центральну нервову систему.

Література

1. *Луна* не влияет на психику человека — ученые. Режим доступа: <http://www.aif.ru/health/life/304053>
2. *Фазы Луны* на психику человека не влияют?, 28.02.2013. Режим доступа: <http://www.psychosomatica.ru/display/Fazi-Luni-na-psihiku-cheloveka-ne-vliyayut.html>
3. *Феномен* влияния фаз Луны на психику человека действительно существует, 29 июля 2013 г. Режим доступа: <http://www.health-ua.org/news/15617.html>
4. *Врачи* подтвердили сильное влияние полнолуния на людей. Режим доступа: <http://fedpost.ru/lydi/43246-vrachi-podtverdili-cto-polnolunie-okazyvaet-moshhnoe.html>